

Metodologi Kuantitatif dan Kualitatif dalam Sains Sosial

Metodologi Kuantitatif dan Kualitatif dalam Sains Sosial

Editor

Mohd Awang Idris

Mashitah Hamidi

Norhakimah Khaieessa Ahmad

PENERBIT
UNIVERSITI
MALAYA

KUALA LUMPUR • 2022

Diterbitkan oleh
Penerbit Universiti Malaya
Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur
www.umpress.com.my

CERTIFIED TO ISO 9001:2008
CERT. NO. : AR 2760

DOI: 10.14425/978967488

Ahli Pengasas Persatuan Penerbit Buku Malaysia (MABOPA) No. 196906
Ahli Pengasas Majlis Penerbitan Ilmiah Malaysia (MAPIM)

© Mohd Awang Idris, Mashitah Hamidi &
Norhakimah Khaissa Ahmad (ed), 2022

Semua hak terpelihara.
Tiada mana-mana bahagian jua
daripada penerbitan ini
boleh diterbitkan semula atau disimpan
dalam bentuk yang boleh diperoleh semula
atau disiarkan dalam sebarang bentuk
dengan apa cara sekali pun
termasuk elektronik, mekanikal, fotokopi,
rakaman atau lain-lain tanpa
mendapat izin daripada Penerbit.

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Mohd Awang Idris,
Metodologi Kuantitatif dan Kualitatif dalam Sains Sosial / Mohd Awang
Idris, Mashitah Hamidi & Norhakimah Khaissa Ahmad (editor)
ISBN 978-967-488-

Dicetak oleh
Penerbit Universiti Malaya
Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur

Kandungan

	<i>Senarai Penyumbang</i>	<i>vii</i>
	<i>Prakata</i>	<i>xi</i>
1	Pendekatan <i>Experience Sampling Method</i> (ESM) dan Kajian Diari <i>Mohd Awang Idris dan Yulita</i>	1
2	Etnografi dalam Penyelidikan <i>Mashitah Hamidi</i>	9
3	Kajian Metafora Bergambar Sebagai Alat Kajian <i>Norhakimah Khaieessa Ahmad</i>	23
4	Kumpulan Fokus <i>Anis Aniza Awi dan Puteri Fadzline Muhamad Tamyez</i>	39
5	Kajian Longitudinal <i>Idasuzana Idris, Mohd Awang Idris, Puteri Fadzline Muhamad Tamyez dan Siti Nadya Zynuddin</i>	59
6	Kajian <i>Crossover</i> <i>Nurfazreen Aina Muhamad Nasharudin</i>	85

7	Analisis Data <i>Dyadic</i> untuk Meneliti Kesan <i>Crossover</i> <i>Ika Zenita Ratnaningsih, Noor Amalina Mat Yusof, Mohd Awang Idris dan Siti Khairunnisa Mohd Bakri</i>	107
8	Pendekatan Penyelidikan Pelbagai Tahap: Aplikasi Terhadap Kajian Tingkah Laku Menyembunyikan Pengetahuan <i>Norulhuda Tajuddin dan Rasidah Arshad</i>	117
9	Kajian Tindakan dalam Pendidikan <i>Mohd Syafiq Aiman Mat Noor dan Satirah Ahmad</i>	131
10	Kajian Kes <i>Siti Nur Edlyn Nadia Zuraju</i>	149
	Indeks	161

4

Kumpulan Fokus

Anis Aniza Awi dan Puteri Fadzline Muhamad Tamyez

PENGENALAN

Setiap kajian kualitatif memerlukan satu atau lebih kaedah pengumpulan data. Kaedah pengumpulan data yang paling biasa digunakan dalam kajian kualitatif adalah temu bual dan kumpulan fokus. Bab ini akan membincangkan kumpulan fokus atau *focus group*. Apakah kumpulan fokus? Dalam keadaan apa kaedah ini sesuai digunakan? Masalah praktikal apa yang harus dipertimbangkan sebelum dan semasa menjalankan perbincangan kumpulan? Bagaimana kaedah ini dianalisis? Maka, bab ini akan meneliti konsep kaedah Kumpulan Fokus (KF) secara terperinci, kronologi perkembangan kumpulan fokus, fungsinya dan perbandingan KF dengan kaedah kajian lain, kelebihan dan cabaran menjalankan KF, dan teknik untuk menjalankan kaedah kajian ini.

KONSEP KUMPULAN FOKUS

Terma KF boleh dikaitkan dengan perbincangan kumpulan terbuka dan mendalam selama 1-2 jam demi meneroka sekumpulan masalah tertentu pada topik yang telah ditentukan (Wilkinson, 1998). Agar dan MacDonald (1995) pula menggambarkan KF seperti perbualan secara spontan, melalui setiap individu menyumbang idea dan buah fikiran antara satu sama lain (Sim & Waterfield, 2019). KF ini biasanya terdiri daripada lima hingga lapan peserta dan diadakan di bawah bimbingan beberapa fasilitator (Robinson, 1999). Secara ringkasnya, terdapat beberapa jenis perspektif yang wujud dalam KF:

5

Kajian Longitudinal

Idasuzana Idris, Mohd Awang Idris, Puteri Fadzline Muhamad Tamyez dan
Siti Nadya Zynuddin

PENGENALAN

Kajian longitudinal merupakan kajian yang melibatkan pengukuran berulang daripada kumpulan individu yang sama dalam jangka waktu tertentu. Tiada jumlah masa mutlak yang ditetapkan untuk kajian longitudinal kerana ia bergantung kepada matlamat kajian dan kesesuaian fenomena yang ingin diukur.

Terdapat pelbagai definisi yang menggambarkan kajian longitudinal. Taris et al. (2021) misalnya menjelaskan bahawa "*Data longitudinal melibatkan pengukuran berulang, sekurang-kurangnya satu pemboleh ubah, dan tidak semestinya membenarkan inferens sebab akibat*". Namun, Wang et al. (2017) pula berpandangan data perlu dikumpulkan dalam jangka masa yang "bermakna". Perbezaan antara kedua-dua definisi ini adalah disebabkan oleh Wang et al. (2017) tidak menumpukan klausa berkenaan membuat kajian yang melibatkan pengukuran berulang, sebaliknya perbandingan antara individu dalam tempoh jangka masa "bermakna". Ini adalah disebabkan ada kajian longitudinal yang hanya menggunakan jeda masa yang singkat, dan ada pula menggunakan masa bertahun-tahun.

Secara umumnya, kebanyakan kajian longitudinal dilakukan adalah bersebab oleh dua keadaan, iaitu pertama bagi tujuan mengesan perubahan, dan kedua, bagi tujuan menghindar ralat statistik yang berlaku diakibatkan oleh kajian rentas (Shadish, Cook, & Campbell, 2002). Dalam kedua-dua keadaan ini, baik untuk melihat perubahan atau menghindar ralat statistik, ia sebenarnya lebih merujuk kepada keupayaan kajian longitudinal bagi mengesan sebab akibat sesuatu fenomena (Taris et al., 2021).

- Elliott, J. (1991). *Action research for educational change*. Open University Press.
- Erickson, F. (1986). Qualitative methods in research on teaching. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of research on teaching* (3rd ed., pp. 119–161). Mcmillan.
- Fals-Borda, O. (1987). The application of participatory action-research in Latin America. *International Sociology*, 2(4), 329–347.
- Feldman, A., Altrichter, H., Posch, P., & Somekh, B. (2018). *Teachers investigate their work: An introduction to action research across the professions* (3rd ed.). Routledge.
- Feldman, Allan. (2007). Teachers, responsibility and action research. *Educational Action Research*, 15(2), 239–252.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the oppressed*. Herder and Herder.
- Fullan, M. (2016). *The new meaning of educational change* (5th ed.). Teachers College Press.
- Greenwood, D. J., & Levin, M. (1998). *Introduction to action research: Social research for social change*. SAGE.
- Hairul Faiezi Lokman. (2020). *Kajian tindakan pengintegrasian sistem pengurusan pembelajaran (LMS) dan rangkaian media sosial (SMN) dalam kerja amal pendidikan moral sekolah* [Unpublished doctoral dissertation]. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Hammersley, M. (1992). *What's wrong with ethnography?* Routledge.
- Herr, K., & Anderson, G. L. (2015). *The action research dissertation: A guide to faculty and students* (2nd ed.). SAGE.
- Hodgkinson, H. L. (1957). Action research - a critique. *The Journal of Educational Sociology*, 31(4), 137–153.
- Kemmis, S. (2009). Action Research as a practice-based practice. *Educational Action Research*, 17, 463–474.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The action research planner* (3rd ed.). Deakin University Press.
- Kemmis, S., McTaggart, R., & Nixon, R. (2014). *The action research planner: Doing critical participatory action research*. Springer.
- Lewin, K. (1947). Frontiers in group dynamics. II. Channels of group life; Social planning and action research. *Human Relations*, 1(2), 143–153.
- Marks, D. F., & Yardley, L. (2011). Observation and action research. In D. F. Marks & L. Yardley (Eds.), *Research methods for clinical and health psychology* (pp. 102–121). SAGE.
- Marton, F., Cheung, W. M., & Chan, S. W. Y. (2019). The object of learning in action research and learning study. *Educational Action Research*, 27(4), 481–495.
- McNiff, J. (2013). *Value and virtue in practice-based research*. September Books.
- Miles, M., Huberman, M., & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (3rd ed.). SAGE.
- Moore, J. (2004). Living in the basement of the Ivory Tower: A graduate student's perspective of participatory action research within academic institutions. *Educational Action Research*, 12, 145–161.
- Norasmah, O., & Chia, S. Y. (2016). The challenges of action research implementation in Malaysian schools. *Pertanika Journal of Social Science and Humanities*, 24(1), 43–52.
- Oberg, A. (1990). Methods and meanings in action research: The action research journal. *Theory Into Practice*, 29(3), 214–221.